अथ पञ्चमोऽनुवाकः ।

अथ पञ्चमानुवाकमाह । "नदीभ्यः पौञ्जिष्टम् । ऋक्षीकाभ्यो नैषादम् । पुरुषव्याघ्राय दुर्म्मदम् । प्रयुङ्भ्य उन्मत्तम् । गन्धर्वाप्सराभ्यो व्रात्यम् । सर्पदेवजनेभ्योऽप्रतिपदम् । अवेभ्यः कितवम् । दूर्य्यताया अकितवम् । पिशाचेभ्यो विदलकारम् । यातुधानेभ्यः कण्टककारम्" [५] इति । 'नदीभ्यः' नदीदेवताभ्यः, 'पौञ्जिष्टं' कैवर्त्तं । 'ऋक्षीकाभ्यः' शून्यस्थलीदेवेभ्यः, 'नैषादं' निषाद एव नैषादस्तं । 'पुरुषव्याघ्राय' पुरुषश्रेष्ठाभिमानिने, 'दुर्मदं' अत्यन्तमदान्धं । 'प्रयुङ्भ्यः' प्रकर्षेण योद्धृदेवेभ्यः, 'उन्मत्तं' उन्मादयुक्तं । 'गन्धर्वाप्सराभ्यः' गन्धर्वेभ्यस्तदीययोषिद्भ्यश्च, 'व्रात्यं' शास्त्रीयसंस्कारहीनं पुरुषं । 'सर्पदेवजनेभ्यः' सर्प्पाभिमानिभ्यः, देवजन, शब्दवाच्यगारुडिकाभिमानिभ्यश्च, 'अप्रतिपदं' प्रतिपत्तिः संस्कारः तदयोग्यं । 'अवेभ्यः' रक्षाभिमानिभ्यः, 'कितवं' द्यूतासक्तं । 'दूर्य्यतायै' दूरा अन्नं तत्र साधुः दूर्य्यः अन्नसम्पद्धु इत्यर्थः, तदभिमानिन्यै, 'अकितवं' द्यूतादिव्यसनरहितं । 'पिशाचेभ्यः' देवयोनिविशेषेभ्यः, 'विदलकारं' वंशान् विदलीकृत्य कुसूलसूर्पादिकं यः करोति तज्जातीयं पुरुषं । 'यातुधानेभ्यः' रक्षोविशेषेभ्यः, 'कण्टककारं' आरामादिषु कण्टकावृतिकर्त्तारं ॥

इति पञ्चमोऽनुवाकः ।